

Vnanje države. Na jugu še niso prišli do miru. Grška pa Turška stojita si še vedno nasproti, obé v orožju do zobov. Vsa je podoba, da, kar smo že bili na tem rekli, velevlastim ni prav resnica z njih pritiskanjem na Grško, da se razoroži. Grška vlada je vzela novih 15 milijonov pri Narodni banki na posodo in se ustavlja krepko zadnji želji velevlasti, da se konečno odloči za oboroženje. — Bolgarski knez je vzprejel pismo turskega sultana ter izrekel, da je ljudstvo s to naredbo zadovoljno. Srbska vlada dobi iz novih volitev gotovih 60 glasov večine, zveza radikalcev in liberalcev ji še torej posehmal ne postane nevarna. — Ruski minister za finance je odstopil in car je poklical tajnega svetnika Višnjegradskega na njegovo mesto. Temu pripisuje se v dotičnih krogih velik pomen. — Nemški cesar Viljelm je poslal za pisanko sv. Očetu zlat križ in če je to tudi le zunanje znamenje spoštovanja, vendar ne bo čisto brez pomena. — Bavarski kralj je ves v dolgih in treba bo, da mu priteče dežela na pomoč z nekakim posojilom. Kralj je namreč dosehmal veliko zidal pa večji del denarja za tako nepotrebno zidanje potrošil. — Na Francoskem so siti judov in nič bi ne djali, ko bi jim jih kdo potisnil čez mejo, samo pustili bi jim denar še za mejo. Tako pa bi menda povsodi radi. — Okoli mesta Brindisi se ponavlja kolera, vsak dan umrje kje kdo vsled nje. — V Belgiji se je nekaj med delalci pomirilo, imeli pa so v Gentu velik shod, v katerem so poleg drugih, nemogočih reči nekaj dobrih sklenili, ko bi se speljale. — Gladstone dobiva čedalje večje upanje, da spravi svoje načrte glédé Irske pod streho. Upora bode pa še veliko.

Za poduk in kratek čas.

Duhovnija sv. Križa nad Mariborom.

(V spomin njenega stoletnega obstanka. Spisal J. S—a.)
(Dalje)

3. Farovška poslopja.

H kapeli sv. Križa so že takrat, ko je še spadala k Mariborski mestni župniji, prihajali duhovniki božje službe obhajati, ko pa je postala podružnica Kamniške župnije, imeli so redno vsako mlado nedeljo v mesecu pred- in popoldansko službo božjo; tudi so morali Kamniški duhovniki hoditi blagoslavljat mrličev, ki so se na pokopališču pri sv. Križu pokapali.

Za te duhovnike je bila ob zidu pokopališča, ki je bilo okoli cerkve postavljena hiša, v kateri so si duhovniki lahko od težavnega pota odpočili in če je bila treba, tudi ondu prenočili. V tej hiši je stanoval tudi cerkovnik in poznej še so dali v njej prostor šoli.

Na veliko soboto po noči leta 1769 je po brezskrbnosti cerkvenikovi polovica te hiše pogorela, in Kamniški kaplan Matija Mangin, ki je ondu prenočeval, da bi drugi den božjo službo opravljaj, je komaj na pol oblečen iz goreče hiše izbežal ter ljudi priklical, ki so ogenj pogasili ter cerkev in sosedne hiše nesreče obvarovali.

Ko je l. 1786. bila ustavljena samostalna duhovnija z lastnim duhovnikom, moral je ta blizu pet let bivati s cerkvenikom vred v tej hiši. Župnik Anzelm Belič je sicer vedno prosil in ljudi nagovarjal, naj bi mu primeren farovž postavili, ker je v cerkveni hiši stanovanje zanj ne le pretesno, ampak tudi nedostojno, vendar ni nič opravil. Naposled pa se obrne do sekovskega knezoškofa pl. Arko, ki se je pri deželni vladi za-nj potegnil in toliko pomoči izprosil, da so 1791. l. sedanji prostorni farovž z nadstropjem postavili.

Vendar v teku časa je postal farovž, še bolj pa gospodarsko poslopje vsestranskega popravila potreben.

Sedanji župnik č. g. Anton Vraz se je takoj, ko je bila cerkev popravljena, tudi popravljena farovža lotil, gospodarsko poslopje pa je s pomočjo farmanov, čisto znova postavil, ker ni bilo vredno prejšnjega popravljati.

K farovžu dohaja vrt in nekoliko zemlje okoli cerkve (staro pokopališče), kar ima v porabo župnik, ki še tudi dobiva imenovano zbirco v občini sv. Križa in deloma na Šobru, nekaj pa doklada verska zaloga.

4. Šolsko poslopje in šola.

Šolsko poslopje pri sv. Križu je predelano iz nekdanje cerkvene hiše, v kateri je bival cerkvenik in nekaj let tudi prvi župnik.

Leta 1814. se je ta hiša nekoliko popravila ter za šolo priredila. Kakor povsod bil je tudi tukaj sprva učitelj ob enem cerkvenik in organist, in zavoljo te službe je imel pravico po župniji pobirati zrnje, plečeta in sir. To je bila njegova glavna plača, nekaj malega pa še je dobival iz šolske zaloge.

Vsled novih šolskih postav se je učiteljska služba in plača ločila od cerkveniške, samo organisti še smejo učitelji biti, za kar pa dobivajo posebno plačo.

Pri sv. Križu so učiteljevali:

1. Volstuber Janez, rojen 14. jan. 1786. pri sv. Jurju na Pesnici, umrl 8. maja 1860 pri sv. Križu, kder je bil 46 let učitelj. Pomočniki so mu bili zaporedoma Ferš Jurij, Hofgartner Jožef in Kotnik Jožef.

2. Vihar Tomaž od 11. julija 1860 do svoje smrti l. 1869.

3. Lopic Ignac od 28. januarja 1869 do 1876; on je bil poznej učitelj pri sv. Janžu na Dravskem polju, kder je umrl l. 1885. Za njim

sta provizorično učiteljsko službo opravljala Karol Srobotnik in Franc Škofič, vsak po dve leti.

4. Zemljik Jožef od l. 1880; prej je služil v Lembahu. On je osnoval šolski vrt, katerega tudi skrbno obdeluje in uspešno v sadjereji podučuje. Rojen je bil pri Mali nedelji 28. avg. 1846. Šola je enorazredna; otrok je v tem letu 104; in sicer 55 fantov in 49 deklic.

(Dalje prih.)

Smešnica 18. Ljubeneec: „Je-li si čital, sosed, kaj je nek profesor v Celju iznašel?“

Mozirec: „Kaj ne!“

Ljubeneec: „Rekel je, da je Mozirje ciganska naselba.“

Mozirec: „Ta pa je nova, za-njo zasluži mož pa že posebno odlikovanje. Taka se ne ujame, kjer bodi.“

Ljubeneec: „Hm, jaz menim, naj si ga izvoli nova naselba za častnega občana...“

Mozirec: „In torej nekako za obercigana?“

Ljubeneec: „Da, za tega!“

Razne stvari.

(Požarna straža.) Za požarno stražo v Račah so svitli cesar 80 gld. dali iz lastnega premoženja.

(Občinski predstojnik.) V Studenih Mariboru so sedaj že šestokrat izvolili si za župana g. Jos. Peca. Mož je sicer blag, toda nemčurji ga imajo v kleščah.

(Vremenske prikazni.) Vreme sedaj po celi Evropi ni prijetno, na večih krajih je padel sneg, v Opovi, v Lvovu, v Semerniku pa še tudi bližje nas, tu in tam na Pohorju in celo v Haložah so ga dobili za pisanko. Čez en del slov. Goric okoli Jarenine, sv. Antona pa Ormoža je zadnji den aprila celo toča bila in po nekaterih krajih je veliko škode naredila. Bog nas je varuj!

(Požar.) Na Črešnjevcu je v torek zgorelo troje kmetijskih poslopij in nekaj živine, v ponedeljek pa je v Račah par koč pogorelo.

(Za slov. šolo.) V Konjicah se je ustanovila podružnica sv. Cirila in Metoda. Predsednik ji je velezaslužni g. dr. Drag. Prus, v odboru pa so ti-le gg.: dekan Fr. Mikuš, trgovec J. Šepic, lekar J. Pospisil, uradnik Anton Sattler pa posestnik J. Rudolf. Živel!

(Strahovit človek.) Na veliko noč si je v Celju Jože Pok, zaradi ostrupljenja dveh oseb v ječi, trebuh od spodaj do zgoraj prerezal. Za ta čin pa se je pripravil s flašo vina, kruhom in špehom. Kakor se vidi, ne godi se ljudem po ječah prehudo.

(Prepolne ječe.) V Celju so ječe tako polne, da že ne morejo več vseh jetnikov spraviti vanje. Deset so jih torej tovej odposlali v Laški trg.

(Vežbanje rezervistov.) Reservisti iz let 1881, 1879 pa 1877 prično letošnje vežbanje v Celju z dnem 29. maja.

(Rakov zarod.) Odkar je račja kuga vkončala rake ono leto skorej po vseh naših potokih in rekah, ne gre rakov zarod nič kaj v število. Treba jih bo tedaj umetno ploditi. Tu in tam so že začeli z njim in kakor se hvalijo, obnese se jim dobro.

(Celjski okrajni zastop.) Gospodje, ki sedé v zastopu, Celjskega okraja, so že vendar enkrat dne 28. aprila imeli sejo, v kateri so potrdili računski sklep za leto 1885. Izdali so 34.334 gld. 10 $\frac{1}{2}$ kr., a prejeli 38.288 gld. in 58 $\frac{1}{2}$ kr. Občinsko cesto iz Žalca proti Veliki Pirešici bodo izpremenili v okrajno cesto II. vrste, c. kr. mitnice ob cestah pa bi radi odpravili, toda odkod se naj c. kr. kasi nadomesti denar, ki bi ji na tak način odpadel, na to niso odgovorili, sicer pa bi v resnici nikomur ne djalo žal po njih.

(Steklarna v Libojah.) V Libojah pri Celju preneha delo v steklarni, ne pa v drugih rovih, in delalci gredo samo iz steklarne v Zagorje, kjer je večja steklarna.

(Celjski korenjaki.) V Celju je bil za mesto dne 29. aprila nabor, toda izmed 47 so samo štiri odobrili za vojake. Taki so vam tedaj sedanji tevtoni!

(Častno srenjčanstvo.) Srenjski zastop na Remšniku je podelil g. Janezu Bezjaku, učitelju v pokoju, dne 18. aprila častno srenjčanstvo ter mu izročil vsled tega krasno diplomo, katero je izdelala tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Gospod častni srenjčan je bil srenji skozi 33 let tajnik in si je sicer še kot učitelj pridobil veliko zaslug za srenjo.

(Slov. pol. društvo.) Odbor „slov. polit. društva“ v Mariboru se je v teku lanskega leta zelo skrčil, ker se je nekaj gospodov preselilo iz Maribora, nekaj pa je sicer preobloženih z opravili, da jim ni možno udeleževati se redno odborovih posvetovanj, vendar so pa le-ta sila potrebna. Vsled tega mu zastaja delo in kaže v obče le malo življenja, treba mu torej kmalu prenovljenja in tedaj tudi, da se skliče občni zbor društva.

(Volitev v okr. zastop.) Letos ima okrajni zastop v Mariboru popolnem nemškutarsko lice, od strani Slovencev se ni skorej nič storilo za volitve, odkar so videli, da jim ni moč prodreti v skupini za veliko posestvo. Nam se zdi, da to ni bilo prav.

(Nameščenje.) V Slov. Bistrico pride na mesto raj. c. kr. davkarja, g. Ignacij Donau iz Schladinga. Ali zna slovenski, nam ni znano.

Drag sneg.) Sneg je Graškemu mestu letos prišel na 37.989 gld. in 48 kr., toliko je namreč izdalo za izpravljanje snega.